

[PAT DONNEZ OVER ZIJN BENDELEDEN]

Duizend en één verhalen

URBAAN De Becker is de Sheherazade van de nieuwsredactie. Zoals Sheherazade in *Duizend-en-één-nacht* haar leven dankt aan de verhalen die ze vertelt voor de koning, zo zal Urbaan De Becker blijven leven zolang hij verhalen kan construeren. Urbaan is onder de journalisten de Spielberg van dienst. Je wacht in spanning op de afloop, zozeer kan hij je aan het lijntje houden. En zoals dat bij Spielberg ook wel eens gebeurt, kun je nadien denken: 'Was het dat maar?' Maar ze lieten je wel op het puntje van je stoel zitten.

Urbaan De Becker heeft één bekommernis: hij wil de andere kant entertainen. Zijn bijkomende bekommernis is een zeldzaamheid geworden, helaas. Het mag, nee het moet accuraat entertainment zijn. Dat had hij al toen hij in 1965 bij de radio begon. Hij wilde de luisteraar aan dat lampbakje gekluisterd houden. Met feiten en verhalen. Die twee hoeven elkaar niet in de weg te lopen. Ze hoeven ook geen *faction* te worden. De sonore stem van het duidingsprogramma *Actueel* keek naar de nationale politiek zoals zijn luisteraar: laconiek.

Het is 1971. De Wetstraatjournalisten zitten weer eens op Gaston Eyskens en zijn ministers te wachten. Deze keer zijn ze niet alleen, want ook een jongetje van acht, de zoon van een garagehouder, wacht op de premier. Hij wil absoluut de eerste minister in levende lijve ontmoeten. Zet daar een andere journalist dan Urbaan De Becker op, en die vindt het verhaal niet eens het vermelden waard. Maar onder zijn handen wordt het *Carmiggelt meets Cronkite*.

Ik deel met Urbaan De Becker zijn passie voor stories. We zijn daar nogal fanatiek in. Zijn fascinatie voor rampen is mij dan weer totaal vreemd. Hij noemt zichzelf een rampentoeurist. Er kan geen windhoos passeren, Dutroux mag niet op wandel gaan, er mag geen gasramp uitbreken, of Urbaan zal liefst de dag zelf nog met zijn vrouw naar de plek des onheils afreizen. Als hij er niet is geweest, dan heeft het niet plaatsgevonden.

Urbaan De Becker moet het niet hebben van het grote nieuws dat iedereen covert. Goede verhalen vind je doorgaans niet op persconferenties. Nee, ze liggen er vaak gewoon te liggen. Op weg naar die persconferentie in de portiek van het hotel bijvoorbeeld, tussen de vuilnisbakken en de bedelaars.

Urbaan De Beckers korrelige stem klinkt naar Groene Michel of Gauloises. Een van beide. Zonder filter, dat is wel zeker. Een uitstervende klank, want met een gezondheidspolitie in huis die het roken heeft verbannen, dreigt iedereen op iedereen te gaan gelijken. De Becker behoort om nog wel een andere reden tot een beschermde soort. Hij is een ambtenaar-journalist. Vandaag een welhaast burleske combinatie. Ambtenaren vegeteren op kantoor tussen verwelkte vrouwen-tongen. En journalisten wagen hun leven tussen gevaarlijke zelfmoordterroristen.

Toen Urbaan op zijn 58ste vervroegd met pensioen ging, hield hij een vlammend betoog voor de herwaardering van de ambtenaar-journalist en tegen de nieuwlichterij van zoiets pompeus als 'HRM' ofte Human Resources Management. Die woorden sprak hij rood aangelopen uit en tastend naar zijn op kruissnelheid draaiende hart.

Hij is gepokt en gemazeld door de openbare omroep en zou nog in geen honderd jaar voor de commerciële omroep kunnen werken. Maar ook de nieuwe bedrijfscultuur bij „zijn” omroep — de cultuur van mijn generatie — rekent hij niet meer tot de zijne. Het ambtenarenstatuut was voor hem geen rem. Een vaste benoeming stond garant voor goed werk, want je moest je niet bewijzen en je moest niemands kont of geld kussen.

Ach, wat maakt het uit of je ambtenaar of contractueel bent. In *Duizend-en-één-nacht* overleef je alleen als verteller.

De bende van Marconi, zaterdag 12u en zondag 22u, Radio 1.

BRUSSEL — Radio 1 en De Standaard vieren 75 jaar radio met een zomerse reeks. „De bende van Marconi” wordt gevormd door negen eigenzinnige radiogekken die de frequentiegolven elk op hun eigen manier hebben bezet: Jos Ghysen, Jan Wauters, Betty Mellaerts, Bob de Groof,

Liesbet Walckiers, Lutgart Simoens, Luk Saffloer, Urbaan De Becker en Zaki. Elke zaterdag verdwaalt een van hen met Pat Donnez in het immense labyrinth van het radioarchief, en wordt hij of zij in De Standaard geportretteerd. Vandaag: Urbaan De Becker.

URBAAN DE BECKER, DE VERTELLER VAN DE NIEUWSDIENST

Een ambtenaar met hart en ziel

BRUSSEL — Urbaan De Becker was jarenlang de zachte *Actueel*stem. Hij is het levende bewijs dat een goede radiojournalist ook een gedreven vertelkunstenaar is.

Van onze redacteur
Leo Bonte

• *Urbaan De Becker is groot geworden met de radio, maar was niet in de wieg gelegd om er ook voor te gaan werken. „Een vaste job bij de staat”, hield zijn vader hem voor. En zo kwam hij via de Post, de RTT, het OCMW en het Ministerie van Economische Zaken dan toch bij de BRT terecht. Als radiojournalist behoorde hij tot de laatste lichterding die nog traditioneel opgeleid werd, met veel respect voor normen en de ongeschreven regels van de journalistiek.*

„Als kind ben ik opgegroeid zonder tv. Bij ons thuis waren we trouwe radioluisteraars. En het viel mij op dat Radio Luxemburg voor de Belgische berichtgeving sneller was dan onze eigen nationale omroep. Zo heb ik de troonsafstand van Leopold III het eerst op Radio Luxemburg gehoord. Later zou de mijnramp van Marcinelle, in augustus 1956, diepe indruk op mij maken. Het NIR zond toen voor het eerst 's nachts uit en leverde ook Italiaanse nieuwsberichten. Ik ben toen de hele nacht opgebleven. Maar ik dacht er toen helemaal niet aan om radiojournalist te worden.”

„De BRT schreef een examen uit en mijn vader zei: jij zult dat wel kunnen. Je moest toen nog geen universitair diploma hebben. En ik was verdomd wel geslaagd zeker. Van de tweehonderd kandidaten konden er vier aan de slag: Jan Ceuleers, Paul Geysels, Jef Coeck en ikzelf. Wij waren nog traditioneel en keurig opgevoed. Toch begon er al een en ander te bewegen.”

„Zo was er een grotere belangstelling voor wat er in het buitenland gebeurde. Onze oudere collega's hadden nog de oorlog meegemaakt en dat liet sporen na. Het was voor hen vrij simpel: je had het vrije Westen en je had de communisten. Wij probeerden daaraan te wrikken, maar de grote golf is er pas na mei '68 gekomen. En toen zaten wij op onze beurt met grote ogen te kijken naar het nieuwe jonge geweld op de redactie, met

mensen als Dirk Tieleman en Dirk Lesaffer.”

„De belangstelling voor wat er in China gebeurde, was toen zeer groot, en hier en daar voelde je zelfs het naïeve geloof in de maakbare mens. De oudere generatie had het daar zeer moeilijk mee. En achteraf gezien hadden ze misschien toch ook wel een beetje gelijk.”

„Je moet niet uit principe tegengas geven. Soms moet je de mensen gewoon hun verhaal laten vertellen”

• *Toen Urbaan De Becker naar de Wetstraat ging, was de kloof tussen de pers en de politici nog heel groot. Vandaag bel je de minister op zijn gsm, toen was het nog geduldig wachten — met manchetknopen en stropdas — tot Gaston Eyskens de trap af kwam.*

„De politiek heeft mij altijd geboeid, maar ik heb uiteindelijk de Wetstraat verlaten omdat ik de vele nachtvergaderingen van Gaston Eyskens kotsbeu was. Dat was moordend. Hij begon te vergaderen tot zijn ministers uitgeput waren. Het was een systeem om hen tot overgave of tot instemming te dwingen. Maar als journalist zat je daar maar te wachten, vaak tot 4 uur 's morgens. Eyskens keek neer op de journalisten. Als hij geconfronteerd werd met wat er in de kranten stond, zei hij denigrerend: 'och, morgen is er een andere krant.'”

„Het was ook de tijdgeest. Ministers waren heel moeilijk te bereiken. Alleen bij Willy De Clercq kon je toen gemakkelijk terecht. Naar het BSP-partijbureau mocht alleen een redacteur van het persbureau Belga gaan, die bovendien zelf

lid was van de socialistische partij. Hij kwam dan samen met het partijbestuur naar buiten en briefte de journalisten. Het verschil met vandaag is enorm. Nu moet je de politici van je lijf houden. Ze bieden zich zelf aan. Met als gevolg dat ze ook steeds vaker de pispaal zijn.”

„Toen de kranten nog duidelijk partijpolitiek gekleurd waren, moesten wij met lede ogen aanschouwen hoe de bevriende journalist wel eventjes apart bij de minister geroepen werd. Hij vernam dan ook meer dan wij, want de BRT was met niemand bevriend. Dat was heel frustrerend, maar je kon er niets aan doen.”

„Het beperkte zich niet tot de politiek. Ook in de kerk was het ondenkbaar dat kardinaal Van Roey ooit een interview zou toegestaan hebben. Dat was de rechterhand van God de vader. Dan is Suenens gekomen, die, zij het met moeite en bij zeer uitzonderlijke gelegenheden, het fenomeen interview aanvaard heeft. En nu heb je Danneels, die zelfs in de tv-shows van Mark Uytterhoeven opduikt.”

• *In 1967 wonnen Urbaan De Becker en zijn collega Paul Geysels het Humorfestival van Heist, dat toen nog een grote reputatie genoot. Geysels zong, De Becker schreef de tekst. Alleen hun bazen konden daar niet echt mee lachen, want het betaamde niet voor ernstige journalisten. Maar Urbaan De Becker zou zijn hele leven verhalen blijven vertellen.*

„Ook in de journalistiek is het de kunst om goede verhalen te vertellen. Een bericht goed kaderen en verstaanbaar vertellen, liefst aan de hand van voorbeelden, zodat de luisteraar er ook iets aan heeft, dat is een hele opdracht. En dat heb ik altijd heel graag gedaan.”

„Ik kwam graag met een uitdaging voor de luisteraars. Misschien ben ik wel de enige journalist die er ooit in geslaagd is om in een ernstige bijdrage voor *Actueel* een popgroep binnen te smokkelen. Toen in Elsene een waardevolle villa gesloopt werd, verwees ik naar een standaardwerk over Brusselse architectuur, *Brussel Neubauten*, dat in het begin van

Urbaan De Becker in 1974, terwijl hij Jos Chabert interviewt (links: Lode Claes). © Paul Van den Abeele

vorige eeuw werd gedrukt in Leipzig, toen het centrum van de grafische nijverheid. In *Actueel* vroeg ik mij af of ze in Leipzig ook zouden weten dat het tachtig jaar later in Brussel *einstürzende Neubauten* is geworden. Laat dat nu ook de naam zijn van een bekende popgroep. Voor de mensen die de dubbele bodem ontdekken, is dat leuk."

"Als het onderwerp zich ertoe leent, mag het voor mij ook wat lichtvoetiger zijn. De journalisten zijn veel kritischer geworden. En dat is op zich een goede zaak, maar soms overdrijven ze. Het wordt er bij hen in gehamerd dat ze altijd en overal heel kritisch moeten zijn. Als je merkt dat je gesprekspartner probeert te ontsnappen of flagrant aan het liegen is, dan moet je volop tegengas geven. Maar je moet niet uit principe tegengas geven. Soms moet je de mensen gewoon hun verhaal laten vertellen."

● **Op 22 mei 1967 was Urbaan De Becker een van de eerste getuigen van de verschrikkelijke brand in de Brusselse Innovation, waarbij meer dan driehonderd doden zouden vallen. Hij belde naar de redactie met zijn „breaking news”, maar de redactie moest het eerst bespreken.**

"Ik was in de Nieuwstraat voor een boodschap, toen de brand uitbrak. Ik zag een verschrikkelijke paddestoelwolk boven L'Innovation. Je zag meteen dat het heel erg was. Maar mijn chef maande mij aan om terug naar het Flagey te keren. Ze zouden dan wel zien of het de moeite waard was. Het duurde uren voor de machine op gang kwam."

"Ik herinner mij ook nog hoe een collega verslag deed van de grote boerenbetoging in Brussel vanuit een telefooncabine. Ik hoor hem nog zeggen: nu moet ik stoppen, want ik heb geen muntjes meer. Onvoorstelbaar! Maar het had vaak ook

■ Urbaan De Becker werd geboren in 1940 in Sint-Genesius-Rode.

■ Op zijn achttiende begon hij een ambtenaarscarrière: OCMW, RTT en vervolgens de BRT.

■ In 1965 ging hij werken bij de radionieuwsdienst.

■ In 1989 ruilde Urbaan De Becker Brussel voor Den Haag, de *Actueel*-redactie voor de Nederlandse Taalunie, maar hij verlengde daar zijn contract niet en kwam al na drie maanden terug naar de radionieuwsdienst.

■ In 1995 leidde hij ad interim de nieuwsredactie, tussen Roger Adams en Jos Bouveroux.

■ In 1997 ging hij vervroegd met pensioen, en gooide hij zich op de columnistenmarkt.

te maken met de enorme schrik om foute berichten de wereld in te sturen of dat het misschien allemaal niet zo erg zou zijn als eerst leek. In het geval van L'Innovation was dat natuurlijk een misrekening van jewelste. Maar nu merk ik dat sommige kranten zich niet generen om 's anderendaags een fout bericht recht te zetten."

● **De grote reorganisatie van de publieke omroep bood Urbaan De Becker de kans om in 1997 vervroegd met pensioen te gaan. Maar het hoofd voor hem ook niet meer. Het nieuwe management, aangevoerd door Bert De Graeve, had hem ontgoocheld en gekwetst.**

"Plots werd iedereen opgeroepen om nu eens te tonen wat we konden. We moesten flexibeler en harder werken. Ik vond dat een zware belediging. Ik had al 32 jaar mijn nestels afgedraaid. Als ze in al die jaren nog niet gezien hadden wat ik kon, dan nu ook niet meer. Het was bovendien in volle Dutroux-tijd en alle redacties hadden toen verschrikkelijk hard gewerkt in een heel delicate zaak. Bij de reorganisatie zijn toen 420 mensen afgevoerd. Je mocht alleen vertrekken op voorwaarde dat je niet vervangen werd. En dat vond ik een extra belediging."

"Ook het statuut van ambtenaar-journalist kwam onder druk te staan. Er wordt vaak gezegd dat ambtenaren zich gaan nestelen in hun job. Ik heb het altijd anders gevoeld: ik leverde goed werk omdat ik me niet moest bekommeren om mijn baan. Bovendien konden zij mij als ambtenaar-journalist ook niet onder druk zetten. Contractuelen daarentegen moeten in hun achterhoofd voortdurend bezig zijn met de vrees om hun job te verliezen, dan wel om hun contract verlengd te zien. En onuitsproken is dat een vorm van pressie."

[TELEVISIE]

FILM

RABBIT-PROOF FENCE

NEDERLAND 3, za. 22.35-0.05 uur

TUSSEN 1905 en 1971 hanteerde de Australische overheid een wreedaardige techniek van rassenzuivering om het „probleem” van de halfbloeden op te lossen: kinderen die door blanken verwekt waren bij aboriginalmoeders (vaak door verkrachting), werden weggehaald, „opgevoed” tot „normale” burgers en in blanke gezinnen geplaatst.

Philip Noyce verfilmde het waar gebeurde verhaal van drie jonge meisjes die — op de hielen gezeten door een spoorzoeker — een tweeduizend kilometer lange tocht ondernamen langs de jungle en de woestijn om zich met hun moeder te herenigen.

Rabbit-proof fence balanceert perfect tussen een sociale aanklacht en een ode aan trots, liefde en volharding. De film laat je achter met sterke, dubbelzinnige emoties. De aboriginalmeisjes — amateurs die geselecteerd werden uit 1.200 kandidaten — acteren verbluffend sterk.

DOCU

PANORAMA

CANVAS, zo. 20.00-21.05 uur

ROMEIO Dallaire is de Canadese generaal die in 1994 in Rwanda het bevel voerde over een kleine, onmachtige VN-vredesmissie. Terug thuis in Canada raakte hij in een diepe depressie en ondernam hij een zelfmoordpoging. Hij zette zich ook aan het schrijven van een boek waarin hij zijn frustraties uit over de Uno en het Westen, die hem in de steek lieten. Ook over België, dat zijn troepen uit Rwanda terughaalde, is hij niet te spreken.

Tien jaar later keerde hij dan toel terug naar Rwanda, samen met de documentairemaker Peter Raymond. Hij moest en zou de confrontatie met die gruwelijke tijd aangaan. Zijn moeilijkste moment kwam toen hij naar het lijkenhuis ging waar destijds de tien vermoorde Belgische militairen lagen opgestapeld. Een portret van een getormenteerde man.

INTERVIEW

ZOMERGASTEN

NEDERLAND 3, zo. 20.30-23.35 uur

IN de voorlaatste aflevering van *Zomergasten* ontvangt Connie Palmen Wim Anker. Hij is een van de bekendste strafpleiters van Nederland en was de advocaat van onder anderen Ferdi E., de moordenaar van Gerrit-Jan Heyn. Zijn werk komt deels ook terug in de fragmenten die hij selecteerde voor zijn ideale televisieavond. Zo zien we beelden van de uitspraak tegen O.J. Simpson. Anker koos ook onder meer fragmenten van de bekerfinale voetbal in 1993, waarin zijn geliefde Heerenveen uitkwam tegen Feyenoord, en van Johnny Hoes.

Nadien volgt nog de Friese film *De dream*.

KENO

TREKKING VAN 19-08-2005

Winnende nummers:

2-7-15-29-34-39-41-43-47-51-52-53-58-61-73-76-77-78-79-80

(buiten de verantwoordelijkheid van de redactie)